

SINIKKA RAJANIEMI
Överdirektör, Fimea

STORA FRÅGOR OM SMÅ PATIENTERS LÄKEMEDELS- BEHANDLINGAR

Läkemedelsbehandlingarnas utveckling har påverkat barns hälsa på ett avgörande sätt. Världen skulle se mycket annorlunda ut utan antibiotika och vacciner. En skicklig användning av gamla mediciner samt nya läkemedelsuppfindingar har också kraftigt påverkat behandlingen av kroniska sjukdomar, till exempel reuma, hos barn (Lahdenne, i det här numret).

Barns läkemedelsbehandlingar är emellertid förknippade med många utmaningar, inklusive kartläggningen av de små patienternas symptom. Ofta finns det inte klara vetenskapliga bevis för effekten och säkerheten när det gäller läkemedlets användning på barnpatienter.

Det är mycket vanligt att läkemedel för vuxna används på barn (så kallad off label-användning). Då baserar sig behandlingen på erfarenheter man fått i praktiken. Om det inte finns ett läkemedel utvecklat för barn måste man använda ett läkemedel för vuxna med modifikation. Det innebär i praktiken många utmaningar.

Bäst vore det att för barn använda läkemedel som undersökts i deras egen åldersgrupp. Undersökningar behövs för att på ett pålitligt sätt bedöma förhållandet mellan ett läkemedels positiva och negativa verkningar i den här sårbara patientgruppen.

År 2007 trädde en förordning om barnläkemedel i kraft i Europeiska unionen (EG/1901/2006), vars syfte är att skapa fler läkemedel ämnade för barn samt nya läkemedelsformer. Läkemedelsindustrin lockas att utveckla barnmedi-

ciner genom olika sporrar. Det verkar som att man är på väg mot målet, men väldigt långsamt (Europeiska läkemedelsmyndigheten EMA:s och dess pediatrika kommittés 5-årsrapport åt Europeiska kommissionen).

Under de senaste åren har sjukförsäkringsersättning för läkemedel betalats ut åt cirka hälften av alla 0–15-åringar. Dessutom använder barn egenvårdsläkemedel och alternativa preparat. Frågorna om barns läkemedelsbehandlingar gäller alltså en betydande andel av befolkningen.

Barnens föräldrars tankar och uppfattningar är viktiga vid läkemedelsbehandling av barn. Föräldrarna väger naturligtvis läkemedelsbehandlingarnas eventuella för- och nackdelar just för det egna barnet. De måste få tillräckligt information så att de är motiverade till ett korrekt genomförande av läkemedelsbehandlingen. Hälsovårdspersonalen betraktas som en tillförlitlig och viktig källa till läkemedelsinformation. Därför är deras inställning och handledning viktiga för att barnens läkemedelsbehandlingar ska lyckas.

Det behövs också information riktad till barnen. Därför öppnar Fimea i början av januari 2013 en webbplats för grundskollärare om läkemedelsfostran. Senare får vi också material avsett för barnen själva.

**Jag tackar läsarna för det gångna året
och önskar alla ett gott kommande år!**